

32002D0835

29.10.2002

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 294/44

ODLOČBA SVETA
z dne 30. septembra 2002
o sprejetju posebnega programa za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitev: „Oblikovanje Evropskega raziskovalnega prostora“ (2002-2006)

(2002/835/ES)

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

skupnega interesa pa je odprt tudi za udeležbo subjektov iz tretjih držav in mednarodnih organizacij za znanstveno sodelovanje.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 166 Pogodbe,

(5) Pri izvajanju tega programa je treba poudariti potrebe MSP ter pospeševanje njihove udeležbe.

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

(6) Raziskovalne dejavnosti, izvedene v okviru tega programa, spoštujejo temeljna etična načela, vključno s tistimi iz listine temeljnih pravic Evropske unije.

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

(7) V skladu s sporočilom Komisije „ženske in znanost“, Resolucijo Sveta z dne 20. maja 1999 o ženskah in znanosti ⁽⁵⁾ in Resolucijo Evropskega parlamenta z dne 3. februarja 2000 o tej shemi, se izvaja akcijski načrt za okrepitev in povečanje položaja in vloge žensk v znanosti in raziskovalni dejavnosti, potrebno pa je tudi še nadaljnja krepitev.

(1) V skladu s členom 166(3) Pogodbe se Sklep št. 1513/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta o šestem okvirnem programu Evropske skupnosti na področju raziskav, tehnološkega razvoja in predstavitvenih dejavnosti, ki prispeva k oblikovanju Evropskega raziskovalnega prostora in k inovacijam (2002-2006) ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu „okvirni program“) izvaja s posebnimi programi, ki določajo podrobna pravila za njihovo izvajanje in trajanje ter predvidevajo potrebna sredstva.

(8) Udeležbo v dejavnostih tega programa bo spodbudilo objavljane potrebnih informacij o vsebini, pogojih in postopkih teh dejavnosti, pripravljenih pravočasno in na temeljito za morebitne udeležence, vključno s tistimi iz pridruženih držav kandidatki in drugih pridruženih držav. Izvajale se bodo posebne dejavnosti za podporo udeležbe znanstvenikov in institucij iz držav v razvoju, sredozemskih držav, vključno z zahodnim Balkanom, Rusijo ter novimi neodvisnimi državami (NND).

(2) Okvirni program je sestavljen iz treh glavnih sklopov dejavnosti, „usmerjanje in povezovanje raziskav Skupnosti“, „oblikovanje evropskega raziskovalnega prostora“ in „krepitev temeljev evropskega raziskovalnega prostora“, izmed katerih naj se drugi izvaja po tem posebnem programu.

(3) Za ta program veljajo pravila za udeležbo podjetij, raziskovalnih središč in univerz ter za razširjanje rezultatov raziskav za okvirni program (v nadaljnjem besedilu „pravila za udeležbo in razširjanje“).

(9) Ta program se mora izvajati na dinamičen, učinkovit in pregleden način, ob upoštevanju ustreznih interesov, zlasti znanstvenih, industrijskih in uporabniških politik ter politike Skupnosti. Raziskovalne dejavnosti, izvedene v okviru programa, bi morale biti po potrebi prilagojene potrebam politik Skupnosti ter znanstvenemu in tehnološkemu razvoju.

(4) Kakor predvideva člen 170 Pogodbe, je ta program odprt za udeležbo držav, ki so v ta namen sklenile potrebne sporazume, odprt pa je tudi na projektni ravni, na podlagi

(10) Pospešiti bi morali udeležbo najbolj obrobni regij pri dejavnostih Skupnosti na področju raziskav in tehnološkega razvoja preko ustreznih mehanizmov, prilagojenih posameznim okoliščinam.

⁽¹⁾ UL C 181 E, 30.7.2002, str. 72.

⁽²⁾ Mnenje, podano dne 12. junija 2002 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽³⁾ UL C 221, 17.9.2002, str. 97.

⁽⁴⁾ UL L 232, 29.8.2002, str. 1.

⁽⁵⁾ UL C 201, 16.7.1999, str. 1.

(11) Sprejeti bi morali ukrepe, potrebne za izvajanje te odločbe, v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾.

(12) Komisija bo pravočasno priskrbela neodvisno oceno dejavnosti, izvedenih na področjih iz tega programa, ki je utemeljena na izčrpnih podatkih o izvajanju, pri čemer se upošteva njen prispevek k oblikovanju evropskega raziskovalnega prostora in ki se opravi v duhu odprtosti do vseh zadevnih udeležencev.

(13) O znanstveni in tehnološki vsebini tega posebnega programa so potekala posvetovanja z odborom za znanstvene in tehnološke raziskave (CREST) –

2. Instrumenti za izvajanje posebnega programa so opredeljeni v prilogah I in III k okvirnemu programu ter opisani v Prilogi III k tej odločbi.

3. Pravila za udeležbo in razširjanje veljajo za posebni program.

Člen 5

1. Komisija izdela delovni program za izvajanje posebnega programa in natančno določi cilje ter znanstvene in tehnološke prednostne naloge, določene v Prilogi I, ter časovni razpored izvajanja.

2. Delovni program upošteva ustrezne raziskovalne dejavnosti, ki jih izvajajo države članice, pridružene države in evropske ter mednarodne organizacije. Po potrebi se posodablja.

Člen 6

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

1. V skladu s Sklepom št. 1513/2002/ES (v nadaljnjem besedilu „okvirni program“) se s tem za obdobje od 30. septembra 2002 do 31. decembra 2006 sprejme poseben program o oblikovanju raziskovalnega prostora (v nadaljnjem besedilu „posebni program“).

2. Cilji in znanstvene ter tehnološke prednostne naloge posebnega programa so določene v Prilogi I.

Člen 2

V skladu s Prilogo II k okvirnemu programu je znesek, potreben za izvajanje posebnega programa, 2 605 milijonov EUR, vključno z največ 6,0 % za odhodke za poslovanje Komisije. Okvirna razčlenitev tega zneska je podana v Prilogi II k tej odločbi.

Člen 3

Vse raziskovalne dejavnosti iz posebnega programa je treba izvajati v skladu s temeljnimi etičnimi načeli.

Člen 4

1. Podrobna pravila za finančno udeležbo Skupnosti v posebnem programu so tista iz člena 2(2) okvirnega programa.

1. Za izvajanje posebnega programa je pristojna Komisija.

2. Postopek iz člena 7(2) se uporablja za sprejetje naslednjih ukrepov:

— izdelava in posodobitev delovnega programa iz člena 5(1), vključno z instrumenti, ki se uporabljajo prednostno, in vsako naknadno prilagoditev njihove uporabe kakor tudi vsebine razpisov za predloge ter uporabljena merila ocenjevanja in izbiranja;

— odobritev financiranja RTR dejavnosti, kadar je ocenjeni znesek prispevka Skupnosti v okviru tega programa enak ali večji od 0,6 milijonov EUR;

— izdelava formalnih pogojev za zunanje ocenjevanje, predvideno v členu 6(2) okvirnega programa;

— vsaka prilagoditev okvirne razčlenitve zneska v skladu s Prilogo II.

Člen 7

1. Komisiji pomaga odbor.

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 4 in 7 Sklepa 1999/468/ES.

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

Rok iz člena 4(3) Sklepa 1999/468/ES znaša dva meseca.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 9

Člen 8

Ta odločba je naslovljena na države članice.

1. Komisija redno poroča o splošnem napredku izvajanja posebnega programa v skladu s členom 4 okvirnega programa; vključeni so podatki o finančnih vidikih.

V Bruslju, 30. septembra 2002

2. Komisija poskrbi za neodvisno spremljanje in oceno, predvideno v členu 6 okvirnega programa, ki se opravita v zvezi z dejavnostmi, izvedenimi na področjih, zajetih v posebnem programu.

Za Svet

Predsednik

B. BENDTSEN

PRILOGA I

ZNANSTVENI IN TEHNOLOŠKI CILJI TER OKVIRNI NAČRT DEJAVNOSTI

1. Uvod

Ta program se bo lotil številnih ključnih strukturnih šibkih točk, ki se kažejo na vseh področjih evropskih raziskav in ki bi lahko postopoma še bolj vplivale na sposobnost EU, da izpolni želje svojih državljanov, medtem ko njeno gospodarstvo in družba čedalje bolj temeljita na znanju. Program bo:

- na vseh ravneh krepil usmerjenost k preoblikovanju raziskav v uporabne in komercialno koristne inovacije;
- pospeševal izobraževanje človeških virov, ki oblikujejo temelje, na katerih je treba graditi raziskovalne zmogljivosti, kakor tudi mobilnost raziskovalcev — in njihovega znanja in strokovnosti — med evropskimi državami ter v Evropo od zunaj;
- spodbujal razvoj in nadgradnjo raziskovalnih infrastruktur najvišje kakovosti na bolj racionalni in stroškovno sprejemljivi podlagi ter raziskovalnim delavcem po vsej Evropi omogočil splošen dostop do prostorov in priključenih virov, ki bi jih lahko izkoristili;
- razvil sredstva za bolj konstruktivno in učinkovitejšo komunikacijo in dialog med raziskovanjem in državljani na splošno, s čimer se družbi na splošno omogoči večja obveščenost pri njenem konstruktivnem vplivu na prihodnji razvoj in upravljanje znanosti, tehnologije in inovacij⁽¹⁾.

Po svoji naravi in sredstvih izvajanja so dejavnosti, izvedene v okviru tega programa, uporabne na vseh področjih raziskav in tehnologij. Njihov cilj je poseben, različen in hkrati dopolnjujoč dejavnosti, ki se v okviru drugih delov okvirnega programa in predvsem v okviru programa „povezovanje in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ izvajajo na prednostnih tematskih področjih, ki so v navedenem programu določena za raziskave EU; zaradi tega bo posebna pozornost namenjena zagotavljanju usklajenosti teh dejavnosti.

To dopolnjujoče razmerje se bo odražalo v:

- boljši zagotovitvi razvoja izobraževanja človeških virov in prenosa znanja, ki nastajata pri izvajanju dejavnosti, zajetih v tem programu, kar med drugim velja za prednostna tematska področja raziskav ter za raziskovalne infrastrukture široke uporabe, vključno z interdisciplinarnimi področji;
- uporabi, kadar je primerno, skladnih metod in orodij za pospeševanje inovacij prek raziskav in za boljše usklajevanje raziskav z interesi družbe ter skladnih okvirov za izvajanje dejavnosti na področju človeških virov, podpore infrastrukturam in zagotavljanja etičnega vodenja raziskav, ki se lahko med drugim izvajajo v integriranih projektih in mrežah odličnosti.

Spodbujala se bo udeležba držav kandidatk v tem programu.

Med izvajanjem tega programa in v raziskovalnih dejavnostih, ki iz njega izhajajo, se spoštujejo temeljna etična načela. Sem se uvrščajo načela, o katerih govori listina temeljnih pravic Evropske unije, varovanje človekovega dostojanstva in življenja, varstvo osebnih podatkov in zasebnosti kakor tudi živali in okolja v skladu z zakonodajo Skupnosti in ustreznimi mednarodnimi konvencijami in kodeksi ravnanja, npr. zadnjo različico Helsinške deklaracije, Konvencijo Sveta Evrope o človekovih pravicah in biomedicini, podpisano v Oviudu, 4. aprila 1997 ter Dodatnim protokolom o prepovedi kloniranja človeških bitij, podpisanim v Parizu 12. januarja 1998, Konvencijo ZN o otrokovih pravicah, Univerzalno deklaracijo o človeškem genomu in človekovih pravicah, ki jo je sprejel Unesco, in ustreznimi resolucijami Svetovne zdravstvene organizacije (WHO).

⁽¹⁾ Za pospeševanje takšnega usklajenega izvajanja programa bo Komisija za vsak sestanek programskega odbora, kakor je opredeljen v dnevnem redu, v skladu z uveljavljenimi smernicami, povrnila stroške za enega predstavnika na državo članico ter za enega strokovnjaka/svetovalca na državo članico za tiste točke dnevnega reda, pri katerih država članica zahteva posebno strokovno znanje.

Prav tako se bodo upoštevala mnenja evropske skupine svetovalcev o etičnih posledicah biotehnologije (1991-1997) in mnenja evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah (od 1998).

Sodelujoči v raziskovalnih projektih se morajo prilagoditi veljavni zakonodaji in predpisom držav, kjer bo potekalo raziskovanje. Kadar je primerno, morajo udeleženci v raziskovalnih projektih pridobiti odobritev ustreznih odborov za etiko še pred začetkom RTR dejavnosti. Etični pregled bo izveden sistematično za predloge, ki obravnavajo občutljiva vprašanja. V posebnih primerih se lahko etični pregled izvede med izvajanjem projekta.

Naslednja področja raziskav ne bodo financirana v okviru tega programa:

- raziskovalna dejavnost s ciljem kloniranja človeka za reproduktivne namene;
- raziskovalna dejavnost z namenom spreminjanja genske dediščine človeka, s katero bi takšne spremembe postale dedne ⁽¹⁾;
- raziskovalna dejavnost z namenom ustvarjanja človeških zarodkov izključno za raziskovalne namene ali za namen pridobivanja izvornih celic, vključno s prenosom jedra somatske celice.

V skladu z Amsterdamskim protokolom o zaščiti živali in njihovem dobrem počutju morajo biti poskusi na živalih nadomeščeni, kadar koli je mogoče, z drugimi možnostmi. Trpljenje živali mora biti odpravljeno ali zmanjšano na minimum. To še zlasti velja (v skladu z Direktivo 86/609/EGS) ⁽²⁾ za poskuse na živalih iz vrst, ki so najbližje človeški vrsti. Spreminjanje genske dediščine živali in kloniranje živali se lahko pretehta v primeru, če so cilji etično opravičljivi in pogoji taki, da je dobro počutje živali zagotovljeno ter se ne krši načel biološke raznolikosti.

2. Raziskave in inovacije

Cilji

Splošni cilj je realno izboljšanje kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne evropske inovacijske storilnosti s spodbujanjem boljšega povezovanja med raziskavami in inovacijami ter z ustvarjanjem bolj skladne in inovacijam prijazne politike ter ustrezne zakonodaje v vsej Evropski uniji.

V ta namen in v skladu s cilji sporočila Komisije „inovacija na znanju vodenem gospodarstvu“ se bodo izvajale dejavnosti na številnih posebnih področjih, ki se dopolnjujejo in medsebojno podpirajo znotraj lastnih okvirov ter z mehanizmi, izvedenimi v okviru naslova „povezovanje in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“. Usmerjene bodo na izboljšanje znanja, razumevanja in sposobnosti sodelujočih udeležencev — raziskovalnih delavcev, podjetnikov, investorjev, oblasti na evropski, nacionalni in regionalni ravni, in drugih — s spodbujanjem intenzivnejšega in plodnejšega vzajemnega delovanja ter s posredovanjem strateških informacij in storitev ter z razvijanjem novih metodologij in orodij, ki bodo udeležencem pomagale pri njihovih posebnih prizadevanjih. Splošno načelo in hkrati podlaga vseh teh mehanizmov je, da se inovacij ne sme ločiti od raziskav; mehanizmi služijo za okrepitev vezi med raziskavami in inovacijami od točke zasnove raziskovalnih dejavnosti do trenutka njihove realizacije.

Da bi se okrepil njihov strukturalni učinek v Evropi, se bodo te dejavnosti, kadar je primerno, izvajale s sodelovanjem z drugimi forumi ali organizacijami na regionalni, nacionalni ali evropski ravni, kakor sta Evropska investicijska banka (EIB) in Evropski investicijski sklad (EIF), v okviru „inovacijske pobude 2000“ in v skladu z ukrepi strukturnih skladov na tem področju.

⁽¹⁾ Dovolj se financiranje raziskav o zdravljenju raka spolnih žlez.

⁽²⁾ UL L 358, 18.12.1986, str. 1.

Načrtovane dejavnosti

(a) *Povezovanje udeležencev in uporabnikov ter spodbujanje njihovega vzajemnega delovanja*

Učinkovitost inovacijskih sistemov zavisi od intenzivnosti vzajemnega delovanja in izmenjav med udeleženci. Evropske mreže, vključene v to dejavnost, si bodo med drugim prizadevale za spodbujanje povezav med raziskovanjem in industrijo ter med poslovanjem in financiranjem. Dejavnosti bodo zadevale spodbujanje in potrđitev lokalnih in regionalnih pobud za pospeševanje oblikovanja in razvoja inovativnih poslovnih praks, vključenost uporabnikov v inovacijski postopek, izmenjavo dobrih praks in izvajanje mednacionalnega sodelovanja, ki vključuje univerze, inkubatorje, sklade tveganega kapitala, itd. ter optimizacijo praks v zvezi s komunikacijo, izobraževanjem, prenosom in širjenjem znanja med univerzami, podjetji in v finančnem svetu.

(b) *Spodbujanje medregionalnega sodelovanja*

Regionalna raven je najustreznejša za umestitev inovacijskih strategij in programov, ki vključujejo glavne lokalne akterje. Namen te dejavnosti, ki naj se izvaja v tesnem sodelovanju z dejavnostmi v kontekstu regionalne politike in strukturnih fondov, bo:

- pospešiti izmenjavo informacij o posebnih temah v zvezi z inovacijami;
- olajšati prenos dobrih praks in umestiti inovacijske strategije po regijah in državah, ki se bodo priključile EU, in
- na regionalni in medregionalni ravni spodbuditi izvajanje načrtov ali ukrepov, ki so doživeli uspeh na evropski ravni.

(c) *Preizkušanje novih orodij in pristopov*

Namen teh dejavnosti je preizkusiti nove inovacijske koncepte in metode, ki zlasti zadevajo kritične točke v inovacijskem procesu. Te dejavnosti bodo vključevale:

- preizkušanje novih konceptov na evropski lestvici, ki se uporabljajo v nacionalnem in regionalnem okolju za pospeševanje inovacij in vzpostavitev inovativnih poslovnih praks;
- analiza možnosti za izvajanje in/ali izkoriščanje preizkušenih metod, orodij ali rezultatov v novih zvezah in
- umestitev integriranih platform za omogočanje vlaganja ter razširjanja znanja in poznavanja strokovnega znanja in izkušenj v zvezi z družbeno-strokovnimi inovacijskimi procesi.

(d) *Umestitev in utrjevanje storitev*

Ustanovitev evropskega raziskovalnega prostora in postopno povezovanje inovacijskih sistemov v Evropi bosta zahtevala pretok informacij in storitev, ki presegajo obstoječo nacionalno razdrobljenost. Dejavnosti, ki se bodo izvajale, bodo vključevale:

- raziskovalno in inovacijsko informacijsko storitev (CORDIS), ki jo bodo dopolnili še drugi mediji za dosego različne ciljne populacije;
- mrežo inovacijskih relejnih centrov, katere geografska pokritost se bo še dalje širila in ki jo bodo dopolnili še instrumenti za spodbujanje mednacionalnega prenosa znanja in tehnologij in
- informacijske in podporne storitve na področjih, kakor sta intelektualna in industrijska lastnina, ter dostop do financiranja inovacij.

(e) *Pospeševanje ekonomske in tehnološke inteligence*

V gospodarstvu znanja sta ekonomska in tehnološka inteligenca bistveni sestavini konkurenčnih raziskovalnih in inovacijskih strategij. Dejavnosti, ki se bodo izvedle, bodo temeljile na udeležencih v inovacijah: MSP, raziskovalcih-podjetnikih in investitorjih. V glavnem bodo vključevale posrednike, ki bodo delali z/za navedene udeležence ter organizacije s strokovnim znanjem ekonomske in tehnološke inteligence. Usmerjene bodo na posebne znanstvene in tehnološke teme ali industrijske sektorje in bodo lahko vključevale:

- pospeševanje inovacij v MSP, zlasti z dejavnostmi, ki si prizadevajo za pospeševanje njihove udeležbe v raziskovalnih programih Skupnosti;
- podpiranje dejavnosti v zvezi z zbiranjem, analizo in razširjanjem informacij o znanstvenih in tehnoloških izboljšavah, uporabah ter trgih, ki so lahko pomagajo interesnim skupinam;
- identifikacija in razširjanje najboljše prakse v zvezi z ekonomsko in tehnološko inteligenco.

(f) *Analiziranje in ocenjevanje inovacij v raziskovalnih projektih Skupnosti*

Raziskovalne in inovacijske dejavnosti, ki se izvajajo v kontekstu projektov Skupnosti, zlasti v okviru mrež odličnosti in integriranih projektov, predstavljajo bogat vir informacij o ovirah in inovacijah in praksah, ki naj se razvijejo za odstranitev teh ovir. Naknadna analiza teh praks bo vključevala:

- zbiranje in analizo informacij o ukrepih za pospeševanje inovacij v projektih Skupnosti ter o najdenih ovirah in potrebnih mehanizmih za njihovo odstranitev;
- primerjava izkušenj, ki izhajajo iz projektov Skupnosti, z znanjem, pridobljenim v drugih nacionalnih in vladnih programih, ter potrditev dobljenih informacij in
- aktivno razširjanje teh informacij med podjetji in drugimi udeleženci v ustvarjanju ter izkoriščanju znanja.

3. Človeški viri in mobilnost

Današnje družbe znanj so v veliki meri odvisne od lastne sposobnosti ustvarjanja, prenosa in uporabe znanja. To zahteva mobiliziranje kognitivnih virov, začenši z raziskovalno skupnostjo. Splošni strateški cilj dejavnosti „človeški viri in mobilnost“ je omogočiti širšo podporo razvoju bogatih in dinamičnih človeških virov svetovnega razreda v evropskem raziskovalnem sistemu, ob upoštevanju pripadajoče mednarodne raziskovalne dimenzije.

Pospeševala se bo mobilnost raziskovalnih delavcev z namenom uspešnega oblikovanja evropskega raziskovalnega prostora. To bo vključevalo usklajen niz mehanizmov, ki bodo v glavnem temeljili na financiranju mobilnosti v obliki strukturiranih shem za raziskovalce. Ti bodo v glavnem prilagojeni razvoju in prenosu raziskovalne usposobljenosti, utrjevanju in širitvi poklicnih možnosti raziskovalcev ter pospeševanju znanstvene odličnosti v evropskih raziskavah. Za vse zadevne dejavnosti se bo uporabilo splošno priznano ime Marie Curie.

Dejavnost bo odprta za vsa področja znanstvenih in tehnoloških raziskav, ki prispevajo k RTR ciljem Skupnosti. Da bi se odzvala na razvoj evropskih zahtev na tem področju, se bodo ohranile možnosti za izboljšanje prednostnih nalog, na primer v zvezi z znanstvenimi disciplinami, udeleženi regijami, tipi raziskovalnih organizacij in potencialom ciljnih raziskovalnih skupin, zlasti žensk in mlajših raziskovalcev, poleg tega pa se bodo upoštevali ukrepi za ustvarjanje vzajemnega delovanja za višjo izobrazbo v Evropi.

Pozornost se bo usmerila na:

- udeležbo žensk v vseh dejavnostih in na ustrezne ukrepe za pospeševanje večje uravnovešenosti med moškimi in ženskami na področju raziskovanja;
- osebne okoliščine v zvezi z mobilnostjo, zlasti glede družine, poklicnega razvoja in jezikov; in
- razvoj raziskovalne dejavnosti v manj razvitih regijah EU in pridruženih državah kandidatkah ter potrebo po večjem in učinkovitejšem sodelovanju med raziskovalnimi disciplinami ter med akademijami in industrijo, vključno z MSP.

Za nadaljnjo krepitev človeškega potenciala za evropske raziskave si ta dejavnost tudi prizadeva pritegniti najboljše in najbolj obetavne raziskovalce iz tretjih držav ⁽¹⁾, pospešiti izobraževanje evropskih raziskovalcev v tujini in spodbujati vračanje evropskih raziskovalcev, ki so se uveljavili zunaj Evrope.

Predvidene dejavnosti

Izvajali se bodo štiri glavni nizi dejavnosti.

(a) *Gostiteljske dejavnosti*

Cilj prvega niza je podpora raziskovalnih mrež, raziskovalnih organizacij in podjetij (vključno in predvsem iz vrst MSP) s pripravo strukturiranih globalnih shem za mednacionalno izobraževanje in mobilnost raziskovalcev ter razvoja in prenosa raziskovalnih usposobljenosti, vključno s tistimi, ki se nanašajo na raziskovalno upravljanje in raziskovalno etiko. Omenjene dejavnosti bodo imele močan strukturni učinek na evropski raziskovalni sistem, zlasti pri spodbujanju mladih raziskovalcev k nadaljevanju raziskovalne poklicne poti.

Elementi izobraževanja te dejavnosti bodo usmerjeni v raziskovalce v začetnem obdobju (predvsem v prvih 4 letih) njihove raziskovalne kariere, kakor tudi na tiste, ki pričenjajo doktorski študij, medtem ko prenos usposobljenosti in znanja vključuje bolj izkušene raziskovalne delavce. Namen teh dejavnosti je tudi spodbuditi mobilnost med različnimi sektorji.

- Marie Curie raziskovalno izobraževalne mreže — Te mreže zagotavljajo sredstva za povezovanje mednarodno priznanih raziskovalnih skupin na podlagi dobro opredeljenega skupnega raziskovalnega projekta za oblikovanje in izvajanje strukturiranega izobraževalnega programa za raziskovalne delavce s posebnih raziskovalnih področij. Mreže bodo nudile povezan in prožen okvir za usposabljanje in strokovni razvoj raziskovalnih delavcev, zlasti v začetnem obdobju njihove raziskovalne kariere. Mreže želijo tudi doseči kritično maso kvalificiranih raziskovalnih delavcev, zlasti na visoko specializiranih in/ali razdrobljenih področjih, in prispevati k premostitvi institucionalnih in disciplinarnih meja, predvsem s pospeševanjem multidisciplinarnih raziskav. Prav tako bodo zagotavljale tudi neposredno in učinkovito sredstvo za vključitev raziskovalcev iz manj razvitih regij EU in pridruženih držav kandidatk v mednarodno priznано evropsko raziskovalno sodelovanje. Partnerjem bo na voljo znatna avtonomnost in prožnost v podrobnem delovanju mrež. Trajanje mrež bo praviloma 4 leta, štipendije v okviru mrež pa bodo podeljene za obdobje do 3 let, vključno s krajšimi bivanji.
- Marie Curie gostiteljske štipendije za raziskovalno usposabljanje v začetnem obdobju — Te bodo usmerjene k visokošolskim in raziskovalnim institucijam, izobraževalnim središčem in podjetjem z namenom krepitev njihovih izobraževalnih zmogljivosti. Shema bo namenjena raziskovalnim delavcem v začetnem obdobju njihove poklicne poti. Usmerjena bo v pridobivanje posebnih znanstvenih in tehnoloških usposabljanj na raziskovalnem področju ter dopolnilnih znanj. Gostitelji bodo izbrani na podlagi njihovega področja specializacije v raziskovalnem izobraževanju. Štipendije v okviru te sheme bodo študentom omogočile znanstveno bivanje za največ 3 leta. Shema bo poskušala doseči tudi bolj usklajene izobraževalne pristope v zadevnih organizacijah, zlasti v tistih, ki so vključene v mednarodne doktorske študije.
- Marie Curie gostiteljske štipendije za prenos znanja — Namenjene so evropskim organizacijam (univerzam, raziskovalnim središčem, podjetjem, itd.), ki želijo razviti nova strokovna področja in poglobiti razvoj raziskovalnih zmogljivosti v manj razvitih regijah EU ter v pridruženih državah kandidatkah. Štipendije za prenos znanja bodo izkušenim raziskovalcem omogočale gostovanje v omenjenih organizacijah za prenos znanja, raziskovalne usposobljenosti in tehnologije. Štipendije bodo trajale največ 2 leti.

⁽¹⁾ Udeležba in financiranje raziskovalcev iz tretjih držav je predvidena v vseh mobilnostnih načrtih gostiteljskih institucij (oddelek a) ter v enem izmed načrtov posameznikov (oddelek b). V takšnih primerih se upoštevajo vsi ustrezni dogovori med Skupnostjo in temi državami — ali skupinami držav ter ustrežna udeležba v okvirnem programu in pravila financiranja.

- Marie Curie konference in izobraževalni tečaji — Mlajšim raziskovalnim delavcem bodo omogočali, da izkoristijo izkušnje vodilnih raziskovalnih delavcev. Podpora bo namenjena posebnim izobraževalnim dejavnostim (vključno z virtualnimi), ki poudarjajo posamezne evropske dosežke in interese. Predvideni sta dve kategoriji ukrepov: prva zadeva podporo povezanih nizov konferenc in/ali izobraževalnih tečajev na visoki stopnji (poletne šole, laboratorijski tečaji, itd.), ki jih predlaga en sam organizator in pokriva eno ali več posebnih tem; druga vključuje podporo sodelovanja mladih raziskovalcev na večjih konferencah, izbranih za njihov posebni izobraževalni interes. Takšne dejavnosti praviloma potekajo nekaj dni, lahko pa se podaljšajo tudi na nekaj tednov, na primer pri poletnih solah.

(b) *Dejavnosti za posameznike*

Drugi niz dejavnosti je namenjen podpori posameznim raziskovalnim delavcem kot odgovor na njihove posebne potrebe, in sicer za dopolnjevanje usposobljenosti posameznikov zlasti s stališča multidisciplinarnosti in raziskovalnega upravljanja v procesu doseganja profesionalne zrelosti in neodvisnosti. Prav tako je namenjen povezovanju raziskovalnih delavcev iz evropskih in tretjih držav. Vključuje več shem, ki so organizirane po geografskem poreklu in usmeritvi raziskovalnih delavcev. Sodelovanje v teh shemah bo namenjeno raziskovalcem z najmanj štiriletnimi raziskovalnimi izkušnjami ali z doktorskim nazivom.

- Marie Curie medevropske štipendije — Štipendije bodo najbolj obetavnim raziskovalnim delavcem iz EU in pridruženih držav omogočale izobraževanje v raziskavah v evropskih organizacijah, ki najbolj ustrezajo njihovim individualnim potrebam. Prošnjo predloži štipendist skupaj z gostiteljsko organizacijo. Raziskovalni delavci v sodelovanju z gostiteljem sami izberejo temo z namenom izpopolnjevanja ali spreminjanja svoje strokovne usmeritve. Štipendije se dodelijo za dobo od 1 do 2 let.
- Marie Curie mednarodne zunajevropske štipendije — Štipendije bodo podeljene raziskovalnim delavcem iz EU in pridruženih držav za delo v ustanovljenih raziskovalnih središčih tretjih držav, s čimer se bodo širile njihove mednarodne raziskovalne izkušnje. Shema zahteva predložitev usklajenega individualnega izobraževalnega programa s prvo fazo v tujini, kateri sledi obvezna druga faza v Evropi. Ta podpora naj omogoči dovolj dolgo izobraževalno obdobje.
- Marie Curie mednarodne štipendije za raziskovalce iz držav nečlanic — Namenjene so privabljanju vrhunskih raziskovalnih delavcev iz tretjih držav k delu in raziskovalnemu izobraževanju v Evropi, da bi se v obojestransko korist razvilo raziskovalno sodelovanje med Evropo in tretjimi državami. Pri nastajajočih in tranzitnih gospodarstvih ter državah v razvoju lahko ta shema vključuje pomoč štipendistom za vrnitev v domovino.

(c) *Razvoj in priznavanje znanstvene odličnosti*

Tretji niz dejavnosti bo usmerjen v pospeševanje in priznavanje znanstvene odličnosti evropskih raziskav in na tako povečeval njihovo prepoznavanje in privlačnost. Namen dejavnosti bo prikazati evropske raziskovalne skupine, še posebej na novih in/ali nastajajočih raziskovalnih področjih, ter poudariti osebne dosežke evropskih raziskovalnih delavcev, s čimer bi podprli njihov nadaljnji razvoj in mednarodno priznanje, medtem ko bi se hkrati prikazala tudi razširjenost njihovega dela v korist znanstvene skupnosti.

- Podpora Marie Curie za odličnost — Namenjena je podpori oblikovanja in razvoja evropskih raziskovalnih skupin, ki naj bi imele največ možnosti doseči visoko raven znanstvene odličnosti, še zlasti za izvajanje vodilnih ali interdisciplinarnih raziskovalnih dejavnosti. Podpora bo pokrivala obdobje do 4 let in bo dodeljena na podlagi natančno opredeljenega raziskovalnega programa.
- Nagrade Marie Curie za odličnost — To so znanstvene nagrade, s katerimi podeljujejo javno priznanje znanstvene odličnosti raziskovalnim delavcem, ki so v preteklosti koristili podporo Skupnosti na področju izobraževanja in mobilnosti. Upravičenci se lahko predlagajo sami ali pa jih predlagajo drugi.
- Katedre Marie Curie — Namenjene so pritegnitvi raziskovalnih delavcev svetovnega ugleda in za spodbudo k nadaljevanju njihove poklicne poti v Evropi. Nagrade se navadno dodelijo za obdobje treh let. Ta shema se lahko razvije v povezavi z dejavnostmi gostiteljskih institucij.

(d) *Mehanizem za vrnitev in ponovno vključitev*

Podpora Marie Curie za vrnitev in ponovno vključitev kot dodatni mehanizem bo usmerjena k raziskovalcem iz EU in pridruženih članic, ki so pravkar izkoristili eno izmed štipendij Marie Curie v trajanju najmanj dveh let. Dodeli se v obliki pavšalnega zneska kot podpora, ki jo je treba izkoristiti v enem letu po dejavnosti Marie Curie. Dodeljena bo štipendistom na podlagi opredeljenega projekta, ki bo posebej ovrednoten. Mehanizem bo olajšal ponovno profesionalno vključitev raziskovalnega delavca, prednost pa ima ponovna vključitev v njegovo ali njeno državo ali regijo porekla.

Podoben mehanizem, ki zajema daljše obdobje do dveh let, bo namenjen evropskim raziskovalnim delavcem, ki so raziskavo opravljali zunaj Evrope najmanj 5 let, ne glede na to, ali so koristili mehanizem Marie Curie ali ne, in ki bi se želeli vrniti v Evropo.

Sodelovanje z državami članicami in pridruženimi državami

Dejavnost „človeški viri in mobilnost“ bo poskušala sofinancirati pobude, ki razvijajo sodelovanje in ustvarjajo medsebojno povezanost programov na nacionalni in regionalni ravni, kjer sovpadajo s posebnimi cilji prej opisanih načrtov. Da bi se raziskovalcem iz EU in pridruženih držav omogočil pravi dostop do teh pobud, se bo to sodelovanje vzpostavilo na podlagi ustreznih meril Skupnosti, s čimer bo odigralo dopolnilno vlogo glede programov na nacionalni in regionalni ravni, predvsem z omogočanjem dostopa do teh programov za tuje raziskovalne delavce, kakor tudi s pospeševanjem čezmejnega izobraževanja raziskovalnih delavcev ter s pospeševanjem sprejetja splošno priznanih standardov raziskovalnega izobraževanja.

Izvajale se bodo pobude za krepitev sodelovanja z državami članicami in pridruženimi državami z zagotavljanjem „približevalne podpore“ raziskovalnim delavcem, ki je ključni element vsakega mobilnostnega načrta za raziskovalne delavce, ki se gibljejo znotraj Evrope ali se vanjo vračajo. To se še posebej izvaja prek podpore povezovanja obstoječih in novih struktur na nacionalni ali regionalni ravni, z namenom zagotavljanja praktične pomoči tujim znanstvenikom pri zadevah (pravnih, upravnih, družinskih ali kulturnih) v zvezi z njihovo mobilnostjo.

Naslednji vidik tega sodelovanja lahko zajema več nalog, povezanih z upravljanjem dejavnosti, poleg večje pomembnosti dejavnosti gostiteljskih institucij. V tem smislu bo načrtovanje drugačnih načinov upravljanja in spremljanja posameznih štipendijskih pogodb zahtevalo predhodno določitev jasne razmejitve nalog in pristojnosti v skladu s finančnimi predpisi in pravili Skupnosti ter opravljanje ustreznih analiz stroškov in koristi. Vzpostavil se bo mehanizem za spremljanje in izboljšavo mobilnosti raziskovalnih delavcev in vrnitve v Evropo tistih raziskovalnih delavcev, ki so iz Evrope začasno izselili. Isti mehanizem bo služil tudi za spremljanje mobilnosti raziskovalnih delavcev iz držav prosilk zaradi širitve Evropske unije.

Notranje sodelovanje v okvirnem programu

Vloga dejavnosti „človeški viri in mobilnost“ je podpreti raziskovalno izobraževanje in razvoj raziskovalnih usposobljenosti. To vlogo spremljajo dejavnosti, ki se izvajajo v kontekstu tematskih prednostnih nalog. Drugim dejavnostim znotraj okvirnega programa se s tem vključevanje podobnih elementov ne prepreči. Dejavnost „človeški viri in mobilnost“ bo zagotovila pomoč glede sprejemanja doslednih meril za ocenjevanje, izbor in spremljanje takšnih ukrepov, kakor tudi pospeševanje skupnih pristopov med dejavnostmi zaradi usklajenosti in razvijanja možne ter večje uravnoteženosti udeležbe moških in žensk.

4. Raziskovalne infrastrukture

Zmožnost evropskih raziskovalnih skupin, ostati v ospredju na vseh področjih znanosti in tehnologije, je odvisna od tega, ali imajo podporo infrastrukture z vgrajenimi najnovejšimi tehnološkimi dosežki in spoznanji. Izraz „raziskovalne infrastrukture“ zajema prostore in vire, ki raziskovalni skupnosti zagotavljajo osnovne storitve na akademskem in/ali industrijskem področju. Raziskovalne infrastrukture so lahko „na enem mestu“ (en vir v enem kraju), „razpršene“ (mreža razpršenih virov, vključno z infrastrukturami, ki temeljijo na arhitekturah tipa GRID) ali „virtualne“ (elektronska storitev).

Splošni cilj te dejavnosti je pospeševati razvoj sistemov raziskovalnih infrastruktur najvišje kakovosti in zmogljivosti v Evropi ter njihova najboljša uporaba na evropski lestvici, temelječa na potrebah, ki jih je izrazila raziskovalna skupnost. Ta cilj bo zlasti:

- zagotoviti evropskim raziskovalnim delavcem dostop do infrastruktur, ki jih potrebujejo za izvajanje svojih raziskav, ne glede na mesto infrastrukture;
- zagotoviti podporo evropskemu pristopu za razvoj novih raziskovalnih infrastruktur tudi na regionalni in medregionalni ravni ter za delovanje in krepitev obstoječih infrastruktur, vključno z opremo, kadar je primerno, svetovnega pomena, ki ne obstaja v Evropi.

Kadar je ustrezno, se bo podpora raziskovalnim infrastrukturam v tem programu izvajala v povezavi s tematskimi prednostnimi nalogami okvirnega programa in z drugimi razpoložljivimi oblikami podpore.

Izvajalo se bo pet shem podpore:

- Mednarodni dostop. Cilj je sponzorirati nove možnosti za raziskovalne skupine (vključno s posameznimi raziskovalci) za pridobitev individualnega dostopa do glavnih raziskovalnih infrastruktur, ki so najbolj ustrezne za njihovo delo. Financiranje Skupnosti bo pokrivalo nujno potrebne operativne stroške zagotavljanja dostopa do takšnih infrastruktur raziskovalnim skupinam iz držav članic in pridruženih državah, razen v državi, kjer se nahaja upravljavec dane infrastrukture.
- Integrirane dejavnosti. Cilj je podpreti zagotavljanje bistvenih storitev raziskovalni skupnosti na evropski ravni. To lahko zajema, poleg mednacionalnega dostopa, še ustanovitev in delovanje kooperativnih mrež ter izvajanje skupnih raziskovalnih projektov, s čimer se dviga raven uspešnosti zadevnih infrastruktur. Ta shema bo spodbujala tudi premostitev vrzeli, ki lahko omejujejo možnosti industrije, vključno z MSP, za izkoriščanje raziskovalnih rezultatov. Integrirane dejavnosti se bodo izbirale na podlagi obsežnega, vendar gibljivega znanstvenega in tehnološkega programa evropske dimenzije, ki si po potrebi prizadeva za dolgoročno vzdržljivost programa. Ta shema se lahko izvaja z integriranimi infrastrukturami in koordinacijskimi dejavnostmi.
- Razvoj komunikacijskih omrežij. Cilj te sheme v podporo obstoječih raziskovalnih infrastruktur je vzpostavitev gostejše mreže med sorodnimi pobudami, v povezavi s tematsko prednostno nalogo. Tehnologije informacijske družbe, zlasti z vzpostavljanjem komunikacijske mreže visoke zmogljivosti in hitrosti za vse raziskovalce v Evropi (GEANT) in posebnih mrež visokih zmogljivosti ter testnih naprav (GRID) kakor tudi elektronskih storitev objavljaja.
- Načrtovalne študije. Njihov cilj je, glede na posamezni primer, prispevati k izvedljivosti študij in strokovnih pripravljalnih del, ki se izvajajo v eni ali več državah članicah in pridruženih državah za vzpostavitev novih infrastruktur z jasno evropsko dimenzijo in interesom, ob upoštevanju potreb možnih uporabnikov in s sistematičnim izkoriščanjem možnosti prispevanja iz drugih virov, vključno z Evropsko investicijsko banko ali strukturnimi skladi za financiranje teh infrastruktur.
- Razvoj novih infrastruktur. Optimizacija evropskih infrastruktur z zagotavljanjem omejene podpore za razvoj omejenega števila projektov za nove infrastrukture v pravočasno obrazloženih primerih, kjer ima lahko takšna podpora kritičen usmerjevalni vpliv v smislu evropske dodane vrednosti. Ta podpora ob upoštevanju mnenja držav članic lahko nadomesti prispevke Evropske investicijske banke ali strukturnih skladov za financiranje teh infrastruktur.

Na splošno bo financiranje, namenjeno novim infrastrukturam ali njihovi krepitvi, omejeno na najnižje možno, ki je potrebno za usmerjanje dejavnosti, katere glavna naloga bo izgradnja in delovanje ter dolgoročno vzdrževanje zadevnih infrastruktur, ki so zajamčene z nacionalnimi in/ali drugimi denarnimi viri. Takšno financiranje se zagotovi samo na podlagi podrobne obrazložitve, ki temelji na evropski dodani vrednosti in zajema znanstvene, pravne in finančne dimenzije predlaganega razvoja. Široke komunikacijske mreže, ki so izredno pomembne za politične cilje in določene na podlagi pobud evropskega raziskovalnega prostora in e-Evrope, je treba uporabiti tudi kot sredstvo krepitve znanstvenega sodelovanja s tretjimi državami.

Podpora raziskovalnih infrastruktur v programu bo, kadar je ustrezno, upoštevala obstoječe ali bodoče mehanizme evropskega pristopa k raziskovalnim infrastrukturam v Evropi (npr. nacionalne raziskovalne in izobraževalne mreže — NRENS ter Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture) ter znanstvene nasvete obstoječih evropskih in mednarodnih organizacij (npr. Evropski znanstveni sklad). Kadar je primerno, se lahko izvajajo spremljajoči ukrepi v okviru tega programa za podkrepitev teh mehanizmov.

5. Znanost in družba

V današnji in še bolj v jutrišnji družbi znanja sta znanost in tehnologija navzoči na vseh področjih gospodarstva in v vsakdanjem življenju. Če se zavedata svojega celotnega potenciala pri zagotavljanju vedno večje kakovosti življenja — v najširšem smislu — evropskim državljanom, bosta zahtevali nove zveze in bolj produktiven dialog med znanstveno skupnostjo, podjetniki, oblikovalci politik in družbo na splošno ter kritično mišljenje znanstvenikov in odzivanje na družbena vprašanja.

Takšnega dialoga ni mogoče omejiti le na EU. Glede na področje mora biti mednaroden in v celoti upoštevati vidik širitve ter globalni kontekst. Zaradi zelo širokega razpona vprašanj in vzajemnega delovanja, ki so vsebovani v odnosih med znanostjo in tehnologijo ter širšo skupnostjo, je treba te vidike vgraditi v vsa področja dejavnosti okvirnega programa. Vloga te posebne dejavnosti je razviti strukturalne vezi med institucijami in zadevnimi dejavnostmi ter omogočiti središčno točko prek skupnih referenčnih okvirov in razvoja ustreznih orodij ter pristopov za vodenje dejavnosti na tem področju, ki ga zajemajo različni deli okvirnega programa.

Ta dejavnost se bo izvajala z mrežami, primerjalnimi ocenami, izmenjavo najboljših praks, razvojem in pospeševanjem zavesti o metodologijah, študijah in združevanjem nacionalnih naporov. Ustvariti je treba tudi ustrezno medsebojno delovanje pri izvajanju akcijskega načrta „znanost in družba“. V posebnih primerih, kadar je primerno, bodo podporo dobile raziskave z določenimi cilji.

(a) Približevanje raziskav družbi

Namen je sistematičen pregled različnih sestavin „znanosti in upravljanja“, da bi se ustvarili pogoji, v okviru katerih so politične odločitve lahko bolj učinkovite pri izpolnjevanju družbenih potreb, močneje utemeljene v znanosti in imajo hkrati več posluha za probleme civilne družbe. To zahteva:

- upoštevanje učinkovitih procesov dialoga o pojavljajočih se znanstvenih in tehnoloških vprašanjih, ki na koncu vplivajo na prihodnji politični razvoj;
- razvoj ustreznih sredstev za ustvarjanje znanstvenih referenc in prenašanje znanstvenih nasvetov do oblikovalcev politike in
- oskrbo oblikovalcev politike z orodji za ocenjevanje in upravljanje znanstvene negotovosti, tveganja in previdnosti.
- Znanost in upravljanje: analiziranje in podpora najboljše prakse; razvoj novih posvetovalnih mehanizmov (kakor so forumi državljanov) za pospeševanje bolj produktivnega vključevanja civilne družbe in ustreznih interesnih skupin v oblikovanje in izvajanje politike, vključno s sporočanjem znanstvenih podatkov, potrebnih za sprejemanje odločitev, ki so razumljive za civilno družbo in druge interesne skupine; spremljanje dejavnosti v zvezi z delovanjem procesov oblikovanja politike, da bi se ocenilo vzajemno delovanje med strokovnjaki, industrijo, civilno družbo in oblikovalci politike.
- Znanstveni nasveti in referenčni sistemi: izmenjava izkušenj in dobre prakse; spremljanje priprave in načina posredovanja znanstvenih nasvetov po svetu, ki prispevajo k odločitvam; razvijanje novih in boljših metodologij za zanesljive in prepoznavne referenčne sisteme; zagotovitev tekočega izvajanja in učinkovite uporabe, med drugim Evropskega raziskovalnega svetovalnega sveta in njegovih pododborov, da bi se zagotovilo znanstveno svetovanje za razvoj evropskega raziskovalnega prostora.

(b) *Odgovorno raziskovanje in uporaba znanosti in tehnologije*

Cilj je zagotoviti uskladitev hitro rastočega znanstvenega napredka s temeljnimi etičnimi načeli. Dejavnosti bodo pospešile „odgovorno raziskovanje“ v Evropi, znotraj katerega so zahteve po raziskovalni svobodi v večjem soglasju z družbenimi in okoljskimi odgovornostmi v razvoju in uporabi znanosti in tehnologije ter z javnim dialogom, spremljanjem in zgodnjim opozorilom na etična in družbena vprašanja ter tveganja, ki izhajajo iz novega tehnološkega razvoja, v korist nacionalnih in mednarodnih oblikovalcev politike in drugih interesnih skupin.

- Etika: povezovanje obstoječih etičnih teles in dejavnosti v Evropi in pospeševanje dialoga o etiki v raziskavah z drugimi regijami v globalnem kontekstu; dvigovanje zavesti in izobraževalne dejavnosti s področja etike; koordinacija in razvoj kodeksov ravnanja v raziskovalnih dejavnostih in tehnološkem razvoju; raziskave o etiki v povezavi z znanostjo, tehnološkim razvojem in njihovimi uporabami, na primer v zvezi z informacijsko družbo, nanotehnologijami, človeško genetiko in biomedicinskimi raziskavami ter v živilski tehnologiji.
- Negotovost, tveganje in izvajanje varnostnih načel: analiza in podpora najboljše prakse pri uporabi varnostnih načel na različnih področjih oblikovanja politike in pri ocenjevanju, upravljanju in sporočanju negotovosti in tveganja.

(c) *Pospeševanje dialoga med znanostjo in družbo ter ženske v znanosti*

Podpora odgovornemu razvoju znanosti in tehnologije zahteva ne samo neprekinjen dialog med ustreznimi interesnimi skupinami, ampak tudi večjo javno zavest o znanstvenih in tehnoloških dosežkih in njihovih morebitnih posledicah ter širše razumevanje znanstvene in inovacijske kulture. Obstaja tudi posebna potreba po pospešitvi interesa mladih ljudi na področju znanosti, da bi se povečal interes za znanstvene poklice in ustvaril napredek glede enakosti spolov na raziskovalnem področju, ki bo prav tako okreplil človeške vire in izboljšal raven znanstvene odličnosti v evropskem raziskovanju.

- Javno razumevanje in zaupnost: podpiranje dogodkov za dvigovanje zavesti in priznanje dosežkov na področju evropskih raziskav; analiza dejavnikov, ki vplivajo na javno mnenje, vključno z vlogo medijev in znanstvenih novinarjev; razvoj novih načinov dvigovanja javne zavesti in znanja; spodbujanje izčrpnih razprav „interesnih skupin“, ki vključujejo vse ustrezne interesne skupine in krepijo zavest o inovacijah v družbi.
- Interes mladih ljudi za znanstvene poklice: pobude za privabljanje mlajše generacije k sodelovanju v pogovorih o znanosti in tehnologiji in njenem družbenem vplivu ter za dvigovanje znanstvene in tehnološke zavesti med mladino (na primer s praktičnim izobraževanjem študentov in sodelovanjem s šolami); podpora razvoja boljših pristopov k znanosti za dekleta in fante znotraj in zunaj formalnega šolskega sistema ter za dejavnosti za boljše razumevanje ustrezne privlačnosti in družbenih vidikov odločanja za znanstveni poklic.
- Ženske in znanost: dejavnosti za spodbujanje politične razprave na nacionalni in regionalni ravni za mobilizacijo znanstvenic in večanja udeležbe zasebnega sektorja; pospeševanje krepitve sistema opazovanja „žensk in znanosti“ ter spremljajočih dejavnosti za pospeševanje enakosti spolov v okvirnem programu; posebne dejavnosti za boljše razumevanje vprašanj glede enakosti spolov v znanosti.

PRILOGA II

OKVIRNA RAZČLENITEV ZNESKA, POTREBNEGA ZA IZVEDBO POSEBNEGA PROGRAMA

Tipi dejavnosti	Znesek (milijon EUR)
Raziskave in inovacije	290
Človeški viri	1 580
Raziskovalne infrastrukture	655 ⁽¹⁾
Znanost in družba	80
Skupaj	2 605

(¹) Vključno z do 200 milijonov EUR za nadaljnji razvoj GEANT in GRID.

PRILOGA III

SREDSTVA ZA IZVAJANJE PROGRAMA

Komisija lahko za izvajanje posebnega programa in v skladu s Sklepom št. 1513/2002/ES ter pravili za sodelovanje in razširjanje na celotnem področju znanosti in tehnologije uporabi:

- Posebni ciljno usmerjeni inovacijski projekti, ki se izvajajo na področju „raziskave in inovacije“. Oblikovani so za testiranje, vrednotenje in razširjanje novih inovacijskih konceptov in metod na evropski ravni.
- Posebni ciljno usmerjeni raziskovalni projekti, ki se izvajajo na področju „znanost in družba“. Ti so strogo omejeni in se pojavljajo v eni izmed naslednjih dveh oblik, kakor je določeno za to temo, ali kot kombinacija obeh:
 - (a) projekt raziskovalnega in tehnološkega razvoja, ki je oblikovan za pridobitev novih znanj bodisi za znatno izboljšavo ali razvoj novih proizvodov, postopkov ali storitev bodisi za izpolnjevanje potreb družbe in politike Skupnosti;
 - (b) predstavitveni projekt, ki je oblikovan za dokazovanje prenosljivosti novih tehnologij, ki ponujajo možno gospodarsko prednost, ki pa jih ni mogoče neposredno tržiti.
- Integrirane infrastrukturne pobude, ki se izvajajo na področju „raziskovalne infrastrukture“. Te v enem samem postopku združujejo nekaj dejavnosti, ki so bistvenega pomena za krepitev in razvoj raziskovalnih infrastruktur za zagotavljanje storitev na evropski ravni. Za ta namen se bodo v tem okviru dejavnosti mreženja združevale s podpornimi aktivnostmi (kakor je upoštevanje mednarodnega dostopa) ali raziskovalnimi aktivnostmi, potrebnimi za izboljšavo zmogljivosti infrastruktur, vendar brez investicij v nove infrastrukture, ki jih je mogoče vložiti le kot posebne podporne aktivnosti. Te pobude bodo vključevale tudi sestavine razširjanja znanja možnim uporabnikom, vključno z industrijo in zlasti MSP.
- Dejavnosti pospeševanja in razvoja človeških virov in mobilnosti, ki se izvajajo na področju „človeški viri in mobilnost“. Te so usmerjene v izobraževanje, razvoj strokovnega znanja ali prenos znanja. Vključevale bodo podporo za dejavnosti, ki jih izvajajo posamezniki, gostiteljske institucije, vključno z izobraževalnimi mrežami, in tudi evropske raziskovalne skupine.
- Koordinacijske aktivnosti, ki se izvajajo na vseh področjih programa. Te so namenjene pospeševanju in podpori koordinacijskih pobud cele vrste raziskovalnih in inovacijskih delavcev, ki si prizadevajo za boljšo vključitev. Zajemale bodo dejavnosti, kakor so organizacija konferenc, sestankov, izvajanje študija, izmenjava osebja, izmenjava in razširjanje dobre prakse, vzpostavljanje informacijskih sistemov in strokovnih skupin, in če je potrebno, lahko vključujejo tudi podporo za opredelitev, organizacijo in vodenje skupnih ali splošnih pobud.
- Posebne podporne aktivnosti, ki se izvajajo na vseh področjih programa. Te dopolnjujejo izvajanje okvirnega programa in se lahko uporabijo kot pomoč pri pripravi bodočih raziskovalnih in tehnološko razvojnih političnih dejavnosti Skupnosti, vključno z dejavnostmi spremljanja in ocenjevanja. Zlasti vključujejo konference, seminarje, študije in analize, visoke znanstvene nagrade in tekmovanja, delovne skupine in strokovne skupine, izvajalno podporo in razširjanje, informacijske in komunikacijske dejavnosti ali kombinacijo le-teh, odvisno od posameznega primera. Vključujejo lahko tudi dejavnosti, ki podpirajo raziskovalne infrastrukture v zvezi z, na primer, mednarodnim dostopom ali pripravljanim tehničnim delom (vključno s študijami o izvedljivosti) ter razvojem novih infrastruktur.

Komisija bo ocenila predloge v skladu z ocenjevalnimi merili, določenimi v zgoraj navedenih predpisih.

Prispevek Skupnosti se bo dodelil v skladu z zgoraj navedenimi predpisi in v skladu z okvirom Skupnosti za državno pomoč za raziskovanje. V nekaterih primerih, kadar projekt prejema maksimalno stopnjo sofinanciranja, odobrenega v okviru okvirnega programa ali splošne podpore, se lahko dodeli dodatni prispevek iz strukturnih skladov v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1260/99 z dne 21. junija 1999 o splošnih določbah o strukturnih skladih ⁽¹⁾.

Kadar sodelujejo subjekti iz držav kandidatk, se lahko pod podobnimi pogoji dodeli dodaten prispevek iz predpridružitvenih finančnih instrumentov. Kadar sodelujejo organizacije iz sredozemskih držav ali držav v razvoju, se lahko predvidi prispevek iz programa MEDA in finančnih instrumentov Skupnosti za pomoč na področju razvoja.

Ukrepi iz členov 169 in 171 Pogodbe, ki prispevajo k znanstvenim in tehnološkim ciljem, določenih v Prilogi I k tej odločbi, so lahko finančno podprti s posebnim programom v skladu z ustreznimi sklepi iz člena 172 Pogodbe. Pri izvajanju programa lahko Komisija zaprosi za strokovno pomoč.

⁽¹⁾ UL L 161, 26.6.1999, str. 1.